

Sygn. akt V KK 211/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **G. Ż.**

skazanego z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 1a k.k. i art. 35 § 1 k.k. i inne,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 8 czerwca 2022 r.

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich, na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 21 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w zaskarżonej części i umarza
postępowanie co do czynu przypisanego skazanemu w punkcie I
sentencji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 21 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K (...) w punkcie I sentencji, Sąd Rejonowy w C. uznał G. Ż. (Ż.) winnym popełnienia czynu z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., polegającego na tym, że: w okresie od maja 2011 roku do marca 2014 roku na terenie Polski, działając w krótkich

odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, posługując się uzyskanym podstępnie dokumentem tożsamości serii (...) wypełnionym na personalia E. Ż., w celu użycia za autentyczne podrobił podpisy E. Ż. na dokumentach pracowniczych różnych firm z terenu kraju, w których się zatrudnił oraz na dokumentach bankowych B. w S. w momencie podpisania umowy na prowadzenie rachunku bankowego nr (...). Przedmiotowym wyrokiem G. Ż. skazany został nadto za przestępstwa z art. 224 § 2 k.k., art. 190 § 1 k.k., art. 226 § 1 k.k. - odpowiednio w punktach II, III i IV sentencji. Punktem V sentencji wskazanego wyroku orzeczono wobec skazanego karę łączną, z kolei w punkcie VI rozstrzygnięto o kosztach sądowych.

Wyrok powyższy uprawomocnił się w pierwszej instancji, nie będąc zaskarżanym przez strony. Wobec braku wniosku stron, nie zostało także sporządzone pisemne jego uzasadnienie.

Orzeczenie Sądu Rejonowego w C. zostało zaskarżone przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego. Skarżący zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na skazaniu G. Ż. (Ż.) za zachowania zakwalifikowane jako czyn ciągły z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w okresie od maja 2011 r. do marca 2014 r., pomimo tego, że zachowania te stanowiły element czynu ciągłego z art. 270 § 1 k.k., art. 272 k.k., art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k., popełnionego w okresie od 5 sierpnia 2009 r. do września 2014 r. za dokonanie którego G. Ż. skazany został wcześniejszym wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 23 grudnia 2015 r., sygn. akt II K (...), a który stał się prawomocny w dniu 6 października 2016 r.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie kwestionowanego wyroku w zaskarżonej części oraz umorzenie postępowania co do czynu przypisanego skazanemu w punkcie I sentencji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się zasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Jak słusznie dostrzega Rzecznik Praw Obywatelskich chronologicznie

wcześniejszym oraz wcześniej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w C., tj. wyrokiem z dnia 23 grudnia 2015 r., wydanym w sprawie II K (...), G. Ż. uznany został winnym m.in. popełnienia czynu z art. 270 § 1 k.k., art. 272 k.k., art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k., polegającego na tym, że: „w okresie od 5 sierpnia 2009 r. do września 2014 r. w C. i innych nieustalonych miejscach działając w podobny sposób, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru podrobił podpis E. Ż. na wniosku o wydanie dowodu osobistego z dnia 5 sierpnia 2009 r. oraz na pokwitowaniu odbioru dowodu osobistego podając się za E. Ż. wyłudził poświadczenie nieprawdy przez podstępne wprowadzenie w błąd urzędnika urzędu miejskiego w C. w wyniku czego otrzymał dowód osobisty na nazwisko E. Ż. a następnie używając tego dokumentu jako autentycznego otrzymał przepustkę firmy D. na nazwisko E. Ż., który podpisał jako E. Ż. oraz kartę debetową Maestro nr (...) wydaną przez S. na nazwisko E. Ż., który podpisał jego imieniem i nazwiskiem i używał tych dokumentów, czym działał na szkodę E. Ż.”.

Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 6 października 2016 r. (k. 440 akt o sygn. II K (...)).

Analiza treści zaskarżonego orzeczenia, w jego części objętej kasacją, wskazuje, że G. Ż. skazany został za szereg zachowań zakwalifikowanych jako czyn ciągły z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., których dopuścić się miał w okresie od maja 2011 r. do marca 2014 r. Jednocześnie wcześniej prawomocnie skazano G. Ż. (Ż.) wyrokiem w sprawie o sygn. akt II K (...) za tożsame przestępstwo, kwalifikowane m.in. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., które popełnione miało zostać w okresie od 5 sierpnia 2009 r. do września 2014 r. Tym samym okres popełnienia - w warunkach czynu ciągłego - przestępstwa fałszu materialnego, objęty wyrokiem skarżonym niniejszą kasacją, całkowicie zawiera się w okresie objętym uprzednim, prawomocnym skazaniem za czyn ciągły, również kwalifikowany m.in. z art. 270 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu, tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się.

Porównanie opisów czynów zamieszczonych w odpowiednich częściach wyroku kwestionowanego oraz wyroku uprzednio wydanego, jak również analiza

materiału aktowego obu spraw, nie pozostawia wątpliwości co do tego, że oba skazania dotyczyły tożsamych okoliczności, inkryminowane zaś zachowania G. Ź. (Ź.), cechował ten sam *modus operandi*, tj. wykorzystywanie tożsamości i fałszowanie podpisów własnego brata na dokumentach pracowniczych oraz bankowych. Biorąc pod uwagę, że okres objęty kwestionowanym orzeczeniem zawiera się w całości w ramach cezur czasowych wynikających z uprzedniego, prawomocnego skazania, nadto zaś mając na względzie, że przestępstwo kwalifikowane z art. 12 k.k. ma charakter jednoczynowy, wcześniej wydany i prawomocny wyrok w sprawie II K (...), sprzeciwiał się prowadzeniu nowego postępowania - a w konsekwencji skazaniu - także co do tych zachowań, stanowiących elementy czynu ciągłego, które wprost nie zostały objęte wyrokiem wcześniejszym, i to bez względu na okoliczność, czy wiedza o tych zachowaniach nie była dostępna organom ścigania (postępowania karnego), czy też z innych przyczyn nie wypowiedziano się o nich w treści wcześniej wydanego wyroku.

Sąd Najwyższy podziela także przywołane przez skarżącego poglądy zawarte m. in. w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I KZP 29/01, oraz 15 czerwca 2007 r., I KZP 58/01 odnośnie do tego, że skazanie za czyn ciągły w rozumieniu art. 12 k.k., rodzi stan powagi rzeczy osądzonej, co do objętego prawomocnym wyrokiem skazującym okresu, wyznaczonego przez początek pierwszego z zachowań składających się na czyn ciągły, a zamykającego się wraz z końcem ostatniego z tak określonych zachowań. Tym samym prawomocne skazanie G. Ź. (Ź.) za działalność przestępczą, mającą postać czynu ciągłego dokonanego w okresie od 5 sierpnia 2009 r. do września 2014 r., skonsumowało możliwość późniejszego osądzania tożsamo kwalifikowanych zachowań skazanego, zawierających się w tak nakreślonych ramach czasowych, bez względu na okoliczność, czy zachowania te - w rozumieniu kodeksowym - stanowiły pojedyncze przestępstwa, ciąg przestępstw czy przestępstwo ciągłe.

Uchylenie wyroku i umorzenie postępowania w zaskarżonej części, skutkować będzie rozwiązaniem węzła kary łącznej orzeczonej w punkcie V sentencji wyroku, przy czym skutek ten nastąpi *ex lege*, a zatem Sąd Najwyższy nie musiał zawierać w wydanym wyroku rozstrzygnięcia o uchyleniu także, oprócz skazania, orzeczenia o karze łącznej - rozstrzygnięcie takie jest bowiem całkowicie

zbędne (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt V KK 617/19, SIP Legalis nr 2392428).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części sentencji wyroku.